

Zaaknummer	68122
Portefeuillehouder	De heer J. Franx, wethouder
Voorstel	Vaststelling Jaarstukken 2015 gemeenten Bussum, Muiden en Naarden en bestemming van het resultaat 2015 (GEWIJZIGDE VERSIE 2 AUGUSTUS 2016)

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. De jaarstukken 2015 van de gemeente Bussum, Muiden en Naarden vast te stellen overeenkomstig het aangeboden boekwerk en met inachtneming van de daarin aangebrachte wijzigingen als gevolg van de controle door de accountants;
2. Het instellen van de volgende reserves:
 - a. reserve Buurtsportcoaches
 - b. reserve Groot onderhoud zwembad De Zandzee
3. Het totale resultaat van de drie jaarrekeningen van de gemeenten tezamen als volgt te bestemmen:
 - € 4.780.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein;
 - € 3.585.000 te laten vrijvallen uit de reserve sociaal domein;
 - € 105.000 toe te voegen aan de reserve Onderwijsachterstandenbeleid;
 - € 228.000 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve Buurtsportcoaches;
 - € 67.000 toe te voegen aan de Algemene reserve grondexploitatie;
 - € 1.349.311 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve Groot onderhoud zwembad De Zandzee te Bussum;
 - € 2.897.285 te onttrekken aan de Algemene reserve.
4. Kennis te nemen van de accountantsverslagen en de reactie van het college hierop.

2. Inleiding

Hierbij bieden wij u ter vaststelling aan de drie jaarrekeningen over 2015 van de gemeenten Muiden, Naarden en Bussum. Dat is meteen in financiële zin het sluitstuk van die drie gemeenten.

In eerste instantie hebt u de jaarrekeningen al ontvangen toen de controle door de accountants nog niet was afgerond (raadsmededeling 5 juli 2016). Inmiddels is dat wel het geval en daaruit zijn nog een aantal financiële wijzigingen voortgekomen. Deze worden hierna toegelicht en hebben ook invloed op het te bestemmen resultaat, alsmede de openingsbalans voor Gooise Meren.

De jaarrekeningen dienen normaliter te worden vastgesteld vóór 15 juli volgend op het jaar waarop deze betrekking hebben en daarna onmiddellijk te worden ingezonden aan de provincie. Door de latere afronding van de accountant is het niet mogelijk geweest om deze datum te halen. Wij hebben de provincie daarvan op de hoogte gesteld en hebben u hiervan op de hoogte gebracht. Alle relevante geparafeerde stukken zijn inmiddels naar de relevante instanties gestuurd, met het voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraad op 31 augustus aanstaande..

3. Beoogd effect

De inhoudelijke verantwoording in de drie jaarrekeningen is geheel in overeenstemming met de methodiek zoals dat in de voormalige gemeenten werd toegepast. Vanwege het afrondende karakter van de drie gemeenten en dus het feit, dat we nu als gemeente Gooise Meren opereren, is de toelichting ten aanzien van het beleid en het beheer over 2015 enigszins beperkt. Alleen op wezenlijke afwijkingen is een adequate toelichting en verantwoording gegeven.

Aanpassingen als gevolg van de controle door de accountants

Bij de controle van de jaarrekeningen van Naarden en Bussum hebben de accountants een aantal zaken vastgesteld, die tot een correctie in de jaarrekeningen moeten leiden. In de raadsmededeling op 28 juni bent u hierover op de hoogte gebracht. De definitieve aanpassingen zien er als volgt uit:

Aanpassingen in de jaarrekening Naarden:

- Een extra dotatie aan de voorziening Pensioenen wethouders van € 1.129.000 teneinde ervoor te zorgen, dat de voorziening alle te verwachten pensioenverplichtingen in de toekomst kan afdekken;
- Een toevoeging van € 477.000 aan de voorziening dubieuze debiteuren, omdat is vastgesteld dat de inbaarheid van een aantal opgenomen debiteuren vanwege faillissement, etc. wellicht onmogelijk zal zijn.

Beide aanpassingen werken direct door in het totale resultaat van de jaarrekening Naarden.

Aanpassingen in de jaarrekening Bussum:

- Een extra dotatie aan de voorziening Pensioenen wethouders van € 682.891 teneinde ervoor te zorgen, dat de voorziening alle te verwachten pensioenverplichtingen in de toekomst kan afdekken;
- Het vrij laten vallen van de totale voorziening voor het groot onderhoud van het zwembad de Zandzee (€ 1.349.331,30) omdat er voor deze voorziening geen adequate onderbouwing middels een geactualiseerd onderhoudsplan beschikbaar is;
- Het vormen van een verliesvoorziening voor de grondexploitatiecomplexen Roodborstlaan (€ 46.774) en MOB-complex (€ 152.896) aangezien op basis van de meest actuele berekeningen deze complexen uiteindelijk met een verlies worden afgesloten.

De eerste twee aanpassingen hebben invloed op het rekeningresultaat. De vorming van de verliesvoorzieningen voor de grondexploitaties is direct afgedekt uit de Algemene Reserve Grondexploitatie en heeft dus alleen invloed op de balanspresentatie en de omvang van het eigen vermogen.

Analyse van de grootste mutaties binnen de jaarrekeningen

Gemeente	Feitelijk resultaat		<i>Overschot S.D.</i>	<i>Tekort fusiekosten</i>
Bussum	1.532.880		3.000.000	-2.725.000
Muiden	-260.000		340.000	-600.000
Naarden	-1.225.834		1.440.000	-1.400.000
Totaal	47.046		4.780.000	-4.725.000

(Voordeel (+), Nadeel (-))

Het overschot kan nagenoeg geheel worden toegeschreven aan een onderuitputting op de budgetten van het sociaal domein. Dat overschot wordt vervolgens behoorlijk neerwaarts bijgesteld door de kosten van de fusie.

De fusiekosten over het jaar 2015 zijn fors hoger geworden dan de oorspronkelijke planning. De voornaamste oorzaak daarvan is gelegen in het feit, dat alle kosten voortvloeiende uit het sociaal plan in de jaarrekening 2015 verwerkt moeten worden. De toezeggingen voor vertrekregelingen in de

komende jaren, evenals de loonkosten die doorbetaald worden voor uren die niet meer gewerkt worden, zijn voor de volle omvang in het resultaat 2015 verwerkt.

De extra uitkering uit het gemeentefonds voor de herindeling, die in de jaren 2016 tot en met 2019 wordt ontvangen, zal terugvloeien in de algemene reserve.

4. Argumenten

Resultaatbestemming

De basisgedachte bij de bestemming van een resultaat van de jaarrekening, is dat deze wordt afgewikkeld naar de algemene reserve. Er kunnen echter redenen zijn om overschotten of tekorten af te wikkelen met andere reserves. De volgende onderdelen zijn van belang voor de bestemming.

1. Sociaal domein

In 2015 is voor het eerst uitvoering gegeven aan de verschillende extra activiteiten vanuit de decentralisaties. In financiële zin is het startpunt geweest (en nog steeds) om deze (extra) activiteiten budgettair neutraal in de gemeentebegroting in te passen. Van de door het rijk ter beschikking gestelde middelen voor het jaar 2015 is € 4.780.000 niet besteed. Over de globale oorzaken van deze onderbesteding hebben wij uw raad via een afzonderlijke notitie al geïnformeerd.

Over de structurele effecten is nog weinig te zeggen. Daarvoor is een diepgaandere analyse van de feiten en cijfers noodzakelijk. Het beeld van onze drie gemeenten sluit wel aan bij het algemene landelijke beeld dat waarneembaar is bij veel gemeenten.

De middelen vanuit de transities sociaal domein zijn niet geoormerkt, maar toch zijn wij van mening dat deze middelen – in elk geval voorlopig – beschikbaar moeten blijven voor dat doel. Er worden in 2016 met zekerheid nog extra kosten gemaakt (o.a. voor HHT) en er is nog veel onzekerheid over de uitvoering en dus de kosten van de verschillende voorzieningen. In voorgaande jaren zijn er in de drie gemeenten reserves gevormd (vanuit vrij besteedbare middelen) om mogelijke aanloopverliezen in het kader van de uitvoering van het sociaal domein op te kunnen vangen. In totaliteit is in die reserves op 31 december 2015 nog afgerond € 3.585.000 beschikbaar.

Wij stellen voor om het gehele resultaat van het jaar 2015 op het terrein van het sociaal domein (dus afgerond € 4.780.000) aan de reserve sociaal domein toe te voegen en de bestaande middelen in deze reserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

2. Onderwijsachterstandenbeleid

Bij de (voormalige) gemeente Bussum was een gedragslijn, dat niet-bestede begrotingsmiddelen voor het onderwijsachterstandenbeleid werden gereserveerd (via de reserve Onderwijsachterstandenbeleid) om eventuele extra kosten in volgende jaren op te vangen. De middelen 2015 zijn niet volledig gebruikt (overschot € 105.000) onder andere door de minder dan verwachte toename van instroom van statushouders. Omdat deze extra lasten zich vanaf 2016 wel gaan aandienen wordt ook nu voorgesteld om dit overschot aan die reserve toe te voegen.

3. Buurtsportcoaches

De (voormalige) gemeenten Naarden en Muiden hebben beiden van het rijk middelen ontvangen om zogenaamde buurtsportcoaches (en daaraan verbonden activiteiten) op te zetten. Een deel van deze middelen (in totaliteit € 228.000) is in de jaarrekening 2015 vrijgevallen, omdat deze nog niet volledig verbruikt waren. Eén van de onderwerpen in het coalitieakkoord is het verder ontwikkelen van de rol van buurtsportcoaches en daarmee verbonden activiteiten om een gezonde leefomgeving te stimuleren. Het is gewenst de daarvoor ontvangen middelen voorlopig te blijven reserveren, zodat voorgesteld wordt de reserve "Buurtsportcoaches" in te stellen en de vrijgevallen middelen in de jaarrekening 2015 van Naarden en Muiden (in totaal dus € 228.000) aan die reserve toe te voegen.

4. Grondexploitaties

In de jaarrekening van Naarden zijn middelen vrijgevallen als gevolg van het afsluiten van grondexploitaties. Daaruit vloeit voort een positief resultaat van € 67.000. Het is gebruikelijk deze middelen aan de Algemene Reserve Grondexploitatie toe te voegen en dat stellen wij ook voor.

5. Vorming reserve Groot onderhoud De Zandzee

Bij de controle van de jaarrekening Bussum heeft de accountant vastgesteld dat er voor deze voorziening geen deugdelijke onderbouwing is via een geactualiseerd onderhoudsplan. Daardoor kon de voorziening niet in stand blijven en moesten deze middelen vrijvallen in de exploitatie. Het is niet gewenst deze middelen te laten opgaan in de Algemene Reserve, omdat er voor het groot onderhoud wel specifiek middelen beschikbaar moeten blijven. Derhalve stellen wij voor deze middelen te doteren aan een nieuw te vormen reserve "Groot onderhoud zwembad De Zandzee" en zo spoedig mogelijk over te gaan tot het opstellen van een nieuw onderhoudsplan, zodat weer gewoon met een voorziening kan worden gewerkt.

Recapitulatie bestemming:

Op basis van de voorgestelde bestemming (zie 1 tot en met 5) zal er bij de bestemming van het resultaat 2015 van € 47.046 uiteindelijk een bedrag van € 2.897.285 aan de Algemene Reserve moeten worden onttrokken.

1a. Storting overschot 2015 in de reserve sociaal domein	€ 4.780.000
1b. Vrijval van het saldo van de oude reserve sociaal domein	€ 3.585.000 -/-
2. Onderwijsachterstandenbeleid	€ 105.000
3. Buurtsportcoaches	€ 228.000
4. Grondexploitaties	€ 67.000
5. Vorming reserve Groot onderhoud De Zandzee	<u>€ 1.349.331</u>
Totaal specifiek bestemd:	€ 2.944.331
Beschikbaar resultaat om te bestemmen	<u>€ 47.046</u>
Saldo ten laste van de algemene reserve	€ 2.897.285

5. Houd rekening met

De accountantscontroles van de drie gemeenten hebben geleid tot het verstrekken van goedkeurende accountantsverklaringen voor de gemeenten Bussum, Muiden en Naarden op zowel rechtmatigheid als op getrouwheid. Voor een uitgebreide toelichting op de accountantscontrole verwijzen wij u naar de opgestelde accountantsverslagen (zie bijlagen). De reactie van het college van de burgemeester en wethouders van de Gooise Meren op de accountantsverslagen vindt u in de toegevoegde raadsmededeling.

6. Middelen

Financiële positie Gooise Meren

Op basis van de drie jaarrekeningen van de voormalige gemeenten, kan nu ook een definitief beeld van de startpositie van de gemeente Gooise meren worden geschetst. Rekening houdende met de voorgestelde besluitvorming over het resultaat 2015 ziet de balanspositie van Gooise Meren – per 1 januari 2016 – er als volgt uit

STARTBALANS GOOISE MEREN per 1 januari 2016 (bedragen x € 1.000)			
Materiële vaste activa	160.820	Algemene reserve	16.754
Financiële vaste activa	13.884	Bestemmingsreserves	35.303
Vorraden	3.865	Voorzieningen	30.638
Uitzettingen	14.379	Vaste schulden	105.523
Liquide middelen	6.176	Vlottende schulden	10.863
Overlopende activa	12.487	Overlopende passiva	12.530
Totaal activa	211.611		211.611

Ter toelichting hierop het volgende.

Kengetallen

In het kader van het BBV worden enkele financiële kengetallen gebruikt als graadmeter om de financiële positie van een gemeente te beoordelen. Nu wij de balans per 1-1-2016 beschikbaar hebben, zijn we ook in staat om ten aanzien van die kengetallen een duidelijk beeld te geven. In de Programmabegroting 2016 waren deze kengetallen veelal nog gebaseerd op verwachtingen en op basis van een prognose vanuit de drie oude gemeenten.

Netto gecorrigeerde schuldquote

Bij dit kengetal wordt de vaste schuld onder aftrek van de doorgeleende gelden vergeleken met het totaal aan baten, zoals dat in de exploitatiebegroting naar voren komt.

Voor de gemeente Gooise Meren is de netto schuld afgerond: € 92 miljoen. Het totaal aan baten in de programmabegroting 2016 is € 122 miljoen. Daarmee komt de netto schuldquote op 75%. Hiermee vallen wij duidelijk in categorie A ofwel minst risicovol.

Solvabiliteit

Bij dit kengetal wordt het eigen vermogen (dus het totaal van de reserves) afgezet tegen het balanstotaal.

Voor onze gemeente komt dit dan uit op 25%. Daarmee zitten wij in de onderkant van groep B (20-50%) en dat is de groep die wordt gekwantificeerd als matig risicovol.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de Algemene Reserve en de verschillende bestemmingsreserves. Per 1 januari 2016 gaat de gemeente van start met ruim € 52 miljoen aan reserves. In de Programmabegroting 2016 is een voorlopige voorspelling gedaan ten aanzien van de ontwikkeling van de reserves en meer in het bijzonder de verwachtingen voor de Algemene Reserve. Nu de rekeningcijfers definitief zijn, kan hiervan een actualisatie worden gegeven.

Algemene Reserve

Bij de Programmabegroting 2016 is een prognose gegeven van de verwachte ontwikkelingen bij de algemene reserve. Daarbij werd de stand van de reserve per 1 januari 2016 geschat op € 17.068.000. De feitelijke stand van de reserve ligt daar net onder.

Bestemmingsreserves

Ook ten aanzien van de verschillende bestemmingsreserves kan nu een actueel beeld van de start Gooise Meren gegeven worden. De afwijkingen ten opzichte van de eerdere verwachtingen, zoals bij de Programmabegroting gepresenteerd, zijn niet erg groot.

Voor een volledig beeld van de financiële positie en de mogelijkheden voor het inzetten van de reserves, geven wij hierna het volledige overzicht van alle bestemmingsreserves.

Naam van de bestemmingsreserve	Totaal
Algemene reserve Grondexploitatie	8.050.796
Reserve sociaal domein	4.780.000
Reserve uitbreiding sportvoorzieningen	1.869.392
Reserve Godelinde/Keverdijk	8.854.195
Reserve exploitatie gewestkantoor	1.795.116
Reserve Grote Projecten Muiden	4.218.000
Reserve wegen	2.594.410
Groenbeleidsplan	130.000
Reserve bruggen	219.000
Reserve grondwater Masterplan 't Gooi	128.400
Reserve exploitatie gebouwen	376.070
Onderwijsachterstandenbeleid	252.164
Egalisatiereserve Primair	47.791
Exploitatie begraafplaatsen	296.360
Exploitatie markten	51.500
Tijdelijke tekorten wabo	62.733
Buurtsportcoaches	228.000
Groot onderhoud zwembad De Zandzee	1.349.331
Totaal van de bestemmingsreserves	35.303.258

7. Uitvoering, tijdpad, evaluatie

Onmiddellijk na de vaststelling van de jaarrekeningen 2015 dienen deze aan de provincie te worden toegezonden. Daarmee is de gehele cyclus 2015 afgesloten en in financiële zin is dit ook het sluitstuk van de drie oude gemeenten.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

Mevrouw A. van Vliet-Kuiper
Burgemeester

Bijlage(n)

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders met nummer 68122,
Vaststelling Jaarstukken 2015 gemeenten Bussum, Muiden en Naarden en bestemming van het
resultaat 2015 (GEWIJZIGDE VERSIE 2 augustus 2016)

Besluit

1. De jaarstukken 2015 van de gemeente Bussum, Muiden en Naarden vast te stellen overeenkomstig het aangeboden boekwerk en met inachtneming van de daarin aangebrachte wijzigingen als gevolg van de controle door de accountants;
2. Het instellen van de volgende reserves:
 - a. reserve Buurtsportcoaches;
 - b. reserve Groot onderhoud zwembad De Zandzee .
3. Het totale resultaat van de drie jaarrekeningen van de gemeenten tezamen als volgt te bestemmen:
 - € 4.780.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein;
 - € 3.585.000 te laten vrijvallen uit de reserve sociaal domein;
 - € 105.000 toe te voegen aan de reserve Onderwijsachterstandenbeleid;
 - € 228.000 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve Buurtsportcoaches;
 - € 67.000 toe te voegen aan de Algemene reserve grondexploitatie;
 - € 1.349.311 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve Groot onderhoud zwembad De Zandzee te Bussum;
 - € 2.897.285 te onttrekken aan de Algemene reserve.
4. Kennis te nemen van de accountantsverslagen en de reactie van het college hierop.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de Raad Gooise Meren,
gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

Mevrouw drs. M.G. Knibbe

Mevrouw A. van Vliet-Kuiper